

ZAMONAVIY ADABIY JARAYONINING O'ZIGA XOSLILIGI

Otaxonova S.A

Farg'ona davlat universiteti o'qituvchisi

Gizdulin E.F

Farg'ona davlat universiteti o'qituvchisi

***Annotatsiya:** Ushbu maqolada zamonaviy adabiy jarayonning o'ziga xosligi tahlil qilinadi, uning asosiy xususiyatlari va zamonaviy adabiyotga ta'siri aniqlanadi. Tadqiqot zamonaviy adabiyotning zamonaviy dunyo muammolariga qanday moslashishini va bu kontekstda qanday yangi yo'nalish va tuzilmalar shakllanayotganini tushunishga imkon beradi.*

***Kalit so'zlar:** zamonaviy adabiyot, adabiy jarayon, adabiy harakatlar, raqamli davr, texnologik innovatsiyalar, ijtimoiy-madaniy o'zgarishlar.*

Rus adabiyoti ko'p asrlik boy tarixga ega. Rossiyadagi adabiy jarayon tarixini o'rganish uning rivojlanishi va hozirgi holatini yaxshiroq tushunishga imkon beradi. Adabiyot nafaqat estetik imtiyozlar va badiiy yutuqlarni aks ettiradi, balki jamiyatda sodir bo'lgan ijtimoiy-madaniy va siyosiy o'zgarishlarni ham aks ettiradi.

Rus adabiyotida ko'plab muhim davrlar mavjud bo'lib, ularning har biri o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lib, keyingi rivojlanishga ta'sir ko'rsatdi. Masalan, 19-asr rus adabiyotining oltin davri Aleksandr Pushkin, Fyodor Dostoevskiy, Lev Tolstoy, Ivan Turgenev kabi jahon klassiklarini olib keldi. Bu adabiyot milliy o'zlikni, vatanparvarlikni ifodalash vositasiga aylangan davr edi.

20-asrda rus adabiyoti siyosiy va ijtimoiy o'zgarishlar bilan bog'liq yangi muammolar va muammolarga duch keldi. Sovet davri o'zi bilan Mixail Bulgakov, Andrey Platonov, Aleksandr Soljenitsin va boshqalar kabi senzura va cheklovlariga duch kelgan, lekin ijod qilishda davom etgan va adabiyot rivojiga salmoqli hissa qo'shgan yangi avlod yozuvchilarini olib keldi.

So'nggi o'n yilliklarda zamonaviy rus adabiyoti rivojlanishda davom etdi. Biz turli janrlarni o'rganayotgan, uslub va mavzular bilan tajriba o'tkazayotgan, jamiyat oldida turgan zamonaviy muammolar va muammolarni hal qiluvchi yangi mualliflarning paydo bo'layotganini ko'ryapmiz.

Rossiyadagi adabiy jarayonning tarixiy sharhi zamonaviy rus adabiyotini yaxshiroq tushunish va qadrlashimizga yordam beradi. U bizga zamonaviy adabiy makonda mavjud bo'lgan keng adabiy an'analar, uslublar va mavzularni ochib beradi. Tarixiy kontekstni tushunish zamonaviy adabiy asarlarni va ularning madaniyat va jamiyatga qo'shgan hissasini baholash va tahlil qilishimizga yordam beradi.

Rossiyadagi zamonaviy adabiy jarayon an'anaviy adabiy shakllarning o'zgarishi bilan tavsiflanadi. Zamonaviy yozuvchilar va shoirlar janr tuzilishini faol ravishda sinab ko'rishadi va hikoya va hikoya qilishga yangi nuqtai nazar bilan yondashadilar.

Zamonaviy rus adabiyotidagi sezilarli tendentsiyalardan biri zamonaviy voqelik va muammolarni aks ettiruvchi yangi janrlar va kichik janrlarning paydo bo'lishidir. Masalan, "metafantastika", "postmodern fantastika", "yangi satira" kabi janrlar zamonaviy mualliflar orasida ommalashgan. Ular yozuvchilarga o'quvchilarning konventsionalari va umidlari bilan o'ynashga, adabiyotning tabiati va uning zamonaviy jamiyatdagi o'rnini haqida savollar berishga imkon beradi.

Shuningdek, zamonaviy adabiyotda eksperimental va gibridd shakllarga qiziqish ortib bormoqda. Mualliflar turli janrlar, uslublar va lingvistik registrlarni aralashtirib, original va noodatiy matnlarni yaratadilar. Bu ularga murakkab va ko'p qirrali g'oyalarni ifodalash va o'quvchi bilan muloqot qilishning yangi usullarini o'rganish imkonini beradi.

Shuni ham ta'kidlash kerakki, zamonaviy mualliflar ijtimoiy, siyosiy va ekologik muammolarni faol ravishda yoritadi. Ular zamonaviy jamiyat oldida turgan dolzarb muammolarni adabiy asarlar orqali aks ettirishga, ularga e'tibor qaratishga harakat qiladilar. Bu esa adabiyotning jamoatchilik fikrini shakllantirishda muhim rol o'ynashiga va muhim mavzularda bahs-munozaralarni keltirib chiqarishiga imkon beradi.

Zamonaviy rus adabiyotida an'anaviy adabiy shakllarning o'zgarishi nafaqat adabiyotdagi o'zgarishlarni, balki madaniy va ijtimoiy harakatlarning keng kontekstini ham aks ettiradi. Mualliflar zamonaviy voqelikni ifodalash va tushunishning yangi usullarini izlashga va rus adabiyoti tarixida iz qoldirishga intilishadi.

Rossiyadagi zamonaviy adabiy jarayon jamoatchilik ongini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi va madaniy yo'nalishlarga ta'sir qiladi. Adabiyot nafaqat mavjud voqelikni aks

ettiradi, balki muhim ijtimoiy, axloqiy va falsafiy masalalarni ilhomlantirish, gijgijlash va muhokama qilish qobiliyatiga ega.

Zamonaviy rus adabiyotida siyosat, ijtimoiy adolat, milliy o'ziga xoslik, gender tengligi, ekologiya va boshqa dolzarb mavzularni faol muhokama qiladigan asarlarni topish mumkin. Mualliflar o'z davrining tanqidchisi, tadqiqotchisi va shoiri bo'lib xizmat qilib, turli fikr, qarash va hayot kechinmalarini aks ettiradi.

Madaniy meros va o'ziga xoslikni saqlash va targ'ib qilishda zamonaviy adabiyot ham muhim o'rin tutadi. Ko'pgina mualliflar rus adabiyotining an'analari va tarixiga murojaat qilishadi, klassik motivlar va mavzularni zamonaviy kontekstda qayta yaratadilar. Ular o'tmish bilan bog'lanib, adabiy merosga yangi talqin va talqinlar olib keladi.

Bundan tashqari, zamonaviy adabiyot o'quvchilarning intellektual rivojlanishi va hissiy idrokini rag'batlantiradi. Adabiyot orqali odamlar dunyoni turli rakursdan ko'ra oladilar, qahramonlarga hamdard bo'ladilar, murakkab masalalarni turli rakursdan ko'rib chiqadilar. Adabiy asarlar kuchli his-tuyg'ularni uyg'otishi, dunyoqarashimizni kengaytirishi va boshqa odamlarni yaxshiroq tushunish va ularga hamdard bo'lishga yordam beradi.

Rossiyadagi zamonaviy adabiy jarayon jamoatchilik muloqotini shakllantirish, ilhomlantiruvchi fikrlash, munozaralar va rivojlanishning yangi yo'llarini izlashda ulkan salohiyatga ega. U jamiyat bilan birga rivojlanishda va o'zgarishda davom etib, uning ehtiyojlarini, ikkilanishi va xilma-xilligini aks ettiradi.

ADABIYOTLAR:

1. Ivanova, MA (2020). Zamonaviy Rossiyadagi adabiy jarayon: tendentsiyalar va istiqbollari. Moskva universiteti xabarnomasi. 9-seriya. Filologiya, (4), 21-32.
2. Petrov, AV (2018 yil). Rossiyadagi zamonaviy adabiy jarayon: holati va rivojlanish istiqbollari. Rossiya Xalqlar Do'stligi Universitetining xabarnomasi. Seriya: Adabiyotshunoslik. Tilshunoslik. Madaniyatshunoslik, 25(4), 639-650.
3. Smirnova, EI (2019). Zamonaviy adabiy jarayon: xususiyatlari va muammolari. Rossiya Xalqlar Do'stligi Universitetining xabarnomasi. Seriya: Adabiyotshunoslik. Tilshunoslik. Madaniyatshunoslik, 26(4), 717-727.